

El complex europeu de seguretat regional en relació a amenaces terroristes

04/2015 - Dret. Es pot caracteritzar la Unió Europea com un complex de seguretat regional en relació a les amenaces del terrorisme islamista i les armes de destrucció massiva? Aquesta és la principal pregunta d'una tesi doctoral que ha analitzat les pràctiques estratègiques i de seguretat de determinats actors amb capacitat regional, com són la UE i l'OTAN, així com França, Regne Unit, Espanya, Itàlia i Alemanya, i ha explicat de quina manera el sistema europeu de seguretat ha evolucionat al començament d'aquest segle en relació a amenaces terroristes.

Aquesta tesi utilitza una teoria elaborada per l'escola de Copenhaguen per determinar si la Unió Europea (UE) pot ser caracteritzada com un complex de seguretat regional (RSC en el seu acrònim anglès) en relació a les amenaces del terrorisme islamista i les armes de destrucció massiva (ADM). Per realitzar aquesta tasca, aquesta investigació fa un ús combinat de dues teories de l'escola de Copenhaguen: la teoria dels RSC de Barry Buzan i Ole Wæver (2003) i la teoria de la securització que els dos autors van elaborar juntament amb Jaap de Wilde el 1998.

Partint de la triple necessitat d'ampliar els estudis sobre seguretat, d'utilitzar un enfocament regional per abordar les dinàmiques securitàries més importants i d'explicar els canvis experimentats pel sistema internacional durant la postguerra freda, l'objectiu fonamental de la investigació és determinar la viabilitat i aplicabilitat de la teoria dels RSC a la UE.

Aquest treball analitza les pràctiques estratègiques i de seguretat dels actors amb capacitat regional #UE, OTAN, França, Regne Unit, Espanya, Itàlia i Alemanya# en relació al sector militar de l'enfocament multidimensional sobre seguretat, adoptat per l'escola de Copenhaguen. D'aquesta manera, explica com el sistema europeu de seguretat ha evolucionat al començament del segle XXI en relació a dues amenaces específiques: terrorisme islamista i armes de destrucció massiva.

Les preguntes d'investigació de la tesi doctoral són:

1. A partir de les anàlisis dels discursos polítics i pràctiques estratègiques de la UE, l'OTAN i els cinc Estats europeus seleccionats, és possible confirmar l'existència de l'RSC europeu en relació a les amenaces del terrorisme islamista i la proliferació d'armes de destrucció massiva?
2. Si confirmem la seva existència, com està estructurat l'RSC europeu?
3. En els estudis de casos concrets, la Unió Europea i els seus Estats membres comparteixen la percepció de l'amenaça? I quines accions prenen les unitats analitzades per garantir la seva seguretat?
4. En els àmbits on les unitats comparteixen la percepció de l'amenaça, la UE i els seus Estats membres duen a terme una acció comuna? O encara persisteixen les divisions entre ells? I, finalment, quin és el paper de l'OTAN?

Els resultats finals de la tesi doctoral es resumeixen en un [recent article](#) de l'autor.

Imatge superior esquerra: La cara nord-est de la Torre Sud del World Trade Center, després d'haver estat tocada per l'avió a la cara sud. Font: Wikimedia/Rober.

Alessandro Demurtas

Departament de Dret Públic i de Ciències Historicojurídiques

"El Complejo europeo de seguridad regional entre 2001 y 2011 en relación a las amenazas del terrorismo islamista y las armas de destrucción masiva", tesi doctoral d'Alessandro Demurtas, dirigida pel Dr. Rafael Grasa Hernández i llegida al Departament de Dret Públic i de Ciències Historicojurídiques.

Demurtas, Alessandro. [The EU Regional Security Complex between 2001 and 2011 in relation to the threat from Islamic terrorism and weapons of mass destruction](#). ICIP Working Papers. 2014, vol. 7.